

NORGES HØYESTERETT

Den 19. mai 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Øie, Endresen og Matheson i

HR-2011-01014-U, (sak nr. 2011/629), sivil sak, anke over kjennelse:

Hadeland Montasje AS (advokat Jørgen Bull)

mot

Bravida Norge AS (advokat Christoffer Fjellheim)

avsagt slik

K J E N N E L S E:

- (1) Saken gjelder spørsmål om avvisning av en avledet anke som er rettet mot en annen part enn den som har erklært hovedanken, jf. tvisteloven § 29-7.
- (2) Bravida Norge AS (Bravida) anla ved stevning 8. desember 2009 søksmål mot LV Prosjekt AS (LV Prosjekt), If Skadeforsikring NUF (If) og Hadeland Montasje AS (Hadeland) med påstand om at disse skulle idømmes solidarisk erstatningsansvar. Søksmålet hadde sin bakgrunn i et leilighetsprosjekt i Oslo hvor Bravida hadde totalentreprisen på levering av det ventilasjonstekniske anlegget. Erstatningskravet gjaldt merkostnader som Bravida hadde måttet dekke som følge av at visse ventilasjonskanaler ble lagt med for liten dimensjon og derfor måtte legges om. LV Prosjekt hadde forestått prosjektledelsen, mens Hadeland hadde utført montasjearbeidene. If var saksøkt fordi LV Prosjekt hadde tegnet ansvarsforsikring der.
- (3) Oslo tingrett avsa 19. mai 2010 dom med slik domsslutning:

1. LV Prosjekt AS tilpliktet å betale til Bravida Norge AS kr 525.111,- med tillegg av forsinkelsesrenter fra 10.01.2009 til betaling skjer. If Skadeforsikring NUF hefter solidarisk med LV Prosjekt AS for kr 495.111,- med tillegg av forsinkelsesrente på dette beløp fra 10.01.2009 til betaling skjer.

2. LV Prosjekt AS og If Skadeforsikring NUF tilpliktes in solidum til å betale til Bravida Norge AS kr 34.625,- med tillegg av forsinkelsesrenter fra forfall til betaling skjer.

3. LV Prosjekt AS og If Skadeforsikring NUF tilpliktes in solidum å betale til Bravida Norge AS saksomkostninger med kr 128.260,-.

4. Oppfyllelsesfristen under pkt 1, 2 og 3 settes til 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.

5. Hadeland Montasje AS frifinnes.

6. Hadeland Montasje AS tilkjennes ikke saksomkostninger.”

- (4) Tingretten fant at Hadeland måtte frifinnes fordi selskapet hadde ”vært i god tro med hensyn til at de fulgte en instruks fra Bravidas prosjektleder om å neddimensjonere anlegget”. LV Prosjekt ble idømt erstatningsansvar på skyldgrunnlag knyttet til sin prosjektledelse.
- (5) LV Prosjekt og If erklærte anke mot Bravida over dommen. I anketilsvaret, som ble avgitt etter utløpet av den ordinære ankefristen, erklærte Bravida avledet anke mot LV Prosjekt, If og Hadeland. I den avledete anken nedla Bravida påstand om at de tre motpartene skulle idømmes solidarisk erstatningsansvar etter rettens skjønn for merkostnader til omgjøringsarbeidene og for kostnader til juridisk bistand, begrenset oppad til henholdsvis 542 736 og 34 625 kroner.
- (6) Hadeland påstod den avledete anken mot seg avvist, under henvisning til at adgangen til å erklære avledet anke etter utløpet av ankefristen kun gjelder overfor de parter som har erklært ordinær anke, i dette tilfellet LV Prosjekt og If.
- (7) Borgarting lagmannsrett avsa 19. januar 2011 kjennelse om avvisningsspørsmålet med slik slutning:
- “1. Begjæring om avvisning av Bravida Norge AS’ avledede anke mot Hadeland Montasje AS tas ikke til følge.**
- 2. I erstatning for omkostninger ved behandling og avgjørelse av avvisningsspørsmålet betaler Hadeland Montasje AS innen to uker fra forkynnelse av kjennelsen 12 530 kroner til Bravida Norge AS.”**
- (8) *Hadeland Montasje AS* har anket kjennelsen til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen, og det er i korte trekk anført:
- (9) Avledet anke etter tvisteloven § 29-7 er avskåret her fordi det foreligger to selvstendige krav, basert på forskjellige og uavhengige rettslige og faktiske grunnlag. En dom mot den ene saksøkte vil ikke måtte føre til noen bestemt dom mot den andre saksøkte.
- (10) Tilfellet skiller seg fra de rettsavgjørelsene som er antatt å gi grunnlag for at avledet anke unntaksvis kan erklæres mot andre enn den som har erklært hovedanken. Det foreligger i nærværende sak ikke noe gjensidig avhengighetsforhold eller prosessfellesskap mellom partene, og heller ingen form for solidaritet, regress eller annet som ville medført at en dom mot den ene saksøkte, måtte føre til en bestemt dom mot den andre saksøkte.
- (11) Det var etter dette ikke adgang til å erklære avledet anke mot Hadeland etter utløpet av ankefristen. Den avledete anken må avvises, og frifinnelsen av Hadeland er rettskraftig.

(12) Det er nedlagt slik påstand:

“I. Prinsipalt: Den avledede anken mot Hadeland Montasje AS avvises.

II. Subsidiært: Borgarting lagmannsretts kjennelse av 19.01.2011 oppheves.

III. Hadeland Montasje AS tilkjennes saksomkostninger for Borgarting lagmannsrett og Høyesteretts ankeutvalg.”

(13) *Bravida Norge AS* har i korte trekk anført:

(14) Lagmannsrettens rettsanvendelse er korrekt. Det er ikke tale om to saker som er forent til felles behandling etter tvisteloven § 15-6, og det er heller ikke tale om to selvstendige og uavhengige krav. Det gjelder ett krav – erstatningskravet etter feilmonteringen av ventilasjonskanalene – og det foreligger en direkte og gjensidig sammenheng mellom de saksøkte partene. Det er tale om samme krav selv om det bygger på forskjellige påstandsgrunnlag. Utfallet overfor en av partene vil være styrende for utfallet overfor den andre parten.

(15) Selv om ordlyden i tvisteloven § 29-7 ikke avklarer ankeadgangen i et tilfelle som dette, er lagmannsrettens løsning i samsvar med ordlyden. Løsningen samsvarer også med rettspraksis, jf. Rt. 1955 side 637 og Rt. 1962 side 597, og med juridisk teori, hvor det er lagt til grunn at det kan erklæres avledet anke mot en tredjepart dersom det utelukkende er hovedanken som gir det mening å erklære avledet anke mot tredjeparten.

(16) Dersom avledet anke skulle være avskåret i et tilfelle som det foreliggende, ville det fremtvinge en anke innen den ordinære ankefristens utløp før man vet om det er nødvendig eller meningsfullt med en slik anke. Dette vil være i strid med tvistelovens formål om en mer effektiv rettspleie.

(17) Det er nedlagt slik påstand:

“1. Anken avvises.

2. Hadeland Montasje AS dømmes til å erstatte Bravida Norge AS sine sakskostnader for Høyesterett med kr 23 270,- eks. mva.”

(18) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder et avvisningsspørsmål som lagmannsretten har avgjort som første instans. Utvalget har dermed full kompetanse.

(19) En part som mangler selvstendig ankerett fordi ankefristen er oversittet, har likevel rett til å anke dersom motparten anker og anken ikke er begrenset til å gjelde saksbehandlingen, jf. tvisteloven § 29-7. Tvisteloven § 29-7 om avledet anke viderefører tvistemålsloven § 362 om aksessorisk motanke, se NOU 2001: 32 B side 772, og rettspraksis om § 362 er fortsatt relevant.

(20) Om tvistemålsloven § 362 heter det i Rt. 2004 side 726 avsnitt 14:

”Etter tvistemålsloven § 362 må en aksessorisk motanke rettes mot den ankende part. Fra dette utgangspunktet er det i Rt. 1955 side 637 gjort unntak i et tilfelle hvor saksøkeren med hjemmel i tvistemålsloven § 69, etter å ha mottatt saksøktes tilsvarende svar hvor det ble nedlagt påstand om frifinnelse, hadde trukket en tredjemann inn i saken som

subsidiært ansvarlig. Når da den opprinnelig saksøkte, etter å ha tapt saken, anket, kunne saksøkeren erklære aksessorisk motanke også i forhold til den subsidiært ansvarlige. Det ble vist til at saksøkeren først på dette tidspunktet fikk foranledning til å anke i forhold til vedkommende. Dette standpunktet er fulgt opp i Rt. 1962 side 597.”

- (21) Tre personer var saksøkt i saken med påstand om solidarisk ansvar for et pengebeløp som var blitt borte. Bare den ene (Wallestad) ble kjent ansvarlig, og da hun anket, erklærte saksøkerne avledet anke mot én av de to øvrige saksøkte (Lervoll). Utvalget fant at det ikke var anledning til å inngi avledet anke her, og uttalte i avsnitt 15:

”Vår sak atskiller seg fra disse sakene ved at det for tingretten ble anført at samtlige saksøkte på hvert sitt eget, selvstendige grunnlag hadde pådratt seg et forvaringsansvar. Selv om saksøkerne fikk medhold overfor den ene saksøkte, hadde de derfor foranledning til å erklære anke overfor Lervoll om de mente at det var uriktig å frifinne ham. I motsetning til hva som var tilfellet i Rt. 1955 side 637 var hans ansvar på ingen måte alternativt til Ingrid Wallestads ansvar. De teoriuttalelsene som de kjærende parter har påberopt seg, kan ikke tas til inntekt for at det er adgang til aksessorisk motanke i et tilfelle som dette.”

- (22) I den foreliggende sak er det en nær sammenheng mellom ansvarsgrunnlagene for LV Prosjekt/If og Hadeland. Men på bakgrunn av Bravidas anførsler og påstander må det legges til grunn at de er saksøkt på “hvert sitt eget, selvstendige grunnlag”.
- (23) Av gjengivelsen i tingrettens dom av påstandsgrunnlaget til Bravida går det frem at Bravida anfører at det er et selvstendig kontraktsforhold både mellom Bravida og Hadeland og mellom Bravida og LV Prosjekt. Hovedanførselen overfor Hadeland er at selskapet er erstatningsansvarlig etter alminnelige kontrakts- og entrepriserettslige regler fordi selskapet monterte ventilasjonskanaler med feil dimensjon. Hovedanførselen mot LV Prosjekt er at selskapet er erstatningsansvarlig etter kontraktens punkt 3.6, hvor det heter at ”oppdragsgiver kan kreve å få erstattet dokumenterte påregnelige direkte tap som følge av feil begått av oppdragstaker”, fordi prosjektlederen på eget initiativ valgte å fravike den prosjekterte løsningen.
- (24) Bravidas anførsler og påstand viser videre at det ikke er tale om et “alternativt” ansvar. Bravida nedla påstand om solidarisk ansvar for samtlige tre saksøkte, både for tingretten og i den avledete anken til lagmannsretten.
- (25) Utvalget finner etter dette at det ikke foreligger en slik unntakssituasjon hvor avledet anke etter rettspraksis kan rettes mot andre enn en ankende part, og den avledete anken mot Hadeland må avvises.
- (26) Hadeland har krevd å bli tilkjent saks kostnader for både lagmannsretten og Høyesterett, med henholdsvis 6 000 og 12 600 kroner inkludert merverdiavgift. Påstanden tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2 første, jf. andre ledd. Det må imidlertid gjøres fradrag for merverdiavgift i begge beløpene, idet Hadeland må antas å være merverdiavgiftspliktig. Dermed blir beløpene 4 800 kroner for lagmannsretten og 10 080 kroner for Høyesterett. I tillegg kommer ankegebyr for Høyesterett med 5 160 kroner.
- (27) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Avledet anke mot Hadeland Montasje AS avvises.

2. I sakskostnader for lagmannsretten og Høyesterett betaler Bravida Norge AS til Hadeland Montasje AS 20 040 – tyvetusenogførti – kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Clement Endresen
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Riktig utskrift: